

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců Mgr. Jana Šmakala a JUDr. Ondřeje Szalonnáse ve věci

žalobkyně: **České dráhy, a.s.**, IČO 70994226,
sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha,

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce**, ústřední inspektorát,
sídlem Štěpánská 567/15, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. ČOI 39466/21/O100/2200/Svo/Št ze dne 17. 3. 2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Inspektorát České obchodní inspekce Plzeňský a Karlovarský se sídlem v Plzni rozhodnutím č. j. ČOI 135767/20/2200 ze dne 19. 10. 2020 uložil žalobkyni úhrnnou pokutu ve výši 30 000 Kč pro porušení § 4 odst. 4 v návaznosti na § 5a odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen zákon o ochraně spotřebitele) a dále pro porušení § 19 odst. 1 téhož zákona. Porušení zmíněných ustanovení se žalobkyně měla

dopustit jednak tím, že při prodeji celoročního předplatného spotřebiteli pro tarifní zóny 047 „Kařez“ a 048 „Zbiroh“ použila klamavou obchodní praktiku, čímž naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Klamavá praktika spočívala v neuvedení omezené doby pro využití celoročního předplatného, konkrétně pouze od 4. 9. 2019 do 31. 12. 2019. Od roku 2020 byla totiž plánována změna tarifních zón (sloučení zón 047 a 048), která byla podstatná pro rozhodování spotřebitele. V době prodeje byl záměr o změně zón již zveřejněn na internetových stránkách organizátora dopravy prodeje www.poved.cz a žalobkyně o něm věděla. Dále pak žalobkyně nepřijala reklamaci předplatného v provozovně, kde bylo zakoupeno. Tím naplnila skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 24 odst. 7 písm. v) zákona o ochraně spotřebitele. K odvolání žalobkyně žalovaná prvostupňové rozhodnutí ve věci potvrdila a odvolání zamítla.

2. Proti rozhodnutí brojila žalobkyně žalobou. V ní namítla, že podmínky užití jízdního dokladu byly předmětem Integrovní smlouvy mezi Plzeňským krajem, organizátorem dopravy Poved, s. r. o., a dále všemi dopravci integrovaného dopravního systému. Jen tato smlouva, včetně svých dodatků, představovala relevantní informaci o změně zón závaznou pro žalobkyni. Dodatek k Integrovní smlouvě slučující tarifní zóny 047 „Kařez“ a 048 „Zbiroh“ byl uzavřen dne 3. 2. 2020, a to se zpětnou účinností ode dne 1. 1. 2020. Žalobkyně přitom prodala spotřebiteli jízdní doklad dne 30. 8. 2019. Skutečnost, že se některá ze smluvních stran informovala o chystaném sloučení dříve, nebyla pro žalobkyni ve vztahu k spotřebiteli závazná. Pokud by o změně žalobkyně přesto informovala dříve, tj. před uzavřením dodatku, jednala by v rozporu s požadavky odborné péče podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele už proto, že v danou dobu by avizované sloučení nebylo jisté. Z toho důvodu také žalobkyně namítla porušení § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele tím, že by opomněla uvést podstatné informace. Podstatnou se informace o sloučení tarifních zón stává teprve okamžikem, kdy již vyplývá z uzavřeného dodatku k Integrovní smlouvě. Jinak nemůže mít vliv na koupi jízdního dokladu. Navíc taková informace sdělená s předstihem by spotřebitele ekonomicky poškodila, neboť na místo jednoho dlouhodobého jízdního dokladu by si pořizoval pravidelně jízdenky na kratší období, což by ho vyšlo draž.
3. Dále žalobkyně namítla, že se žalovaná dostatečně nevypořádala s pojmem průměrného spotřebitele. Ten má být podle příslušné důvodové zprávy „*v rozumné míře pozorný a opatrný*.“ Spotřebitel, který považuje neformální sdělení o změně za rovnocenné Integrovní smlouvě, postrádá rozumnou míru pozornosti a opatrnosti. V souzené věci se tak nejednalo o průměrného spotřebitele ve smyslu § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Dále žalobkyně namítla, že nemohla vůbec naplnit skutkovou podstatu přestupku nepřijetím reklamace podle § 19 zákona o ochraně spotřebitele. Spotřebitel totiž nemohl uplatnit práva z vadného plnění, poněvadž koupený doklad vzápětí vrátil, aniž by využil přepravní služby s případnou vadou. Jeho právo vrátit doklad tak ve skutečnosti nezakládal občanský zákoník z titulu vadného plnění, nýbrž vyhláška č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu. Spotřebitel pouze z důvodů na své straně vrátil dopravci nepoužitý jízdní doklad ve smyslu § 41 odst. 1 zmíněné vyhlášky. Nezohlednění této zvláštní úpravy má žalobkyně za rozporné s § 50 odst. 3 správního řádu. Zde žalobkyně opět poukázala na svou vázanost Integrovní smlouvou, včetně pravidel reklamace, a zdůraznila, že i kdyby se dopustila přestupků, nemohla ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich učinit víc, aby k nim nedošlo. Dále žalobkyně rozporovala výši úhrnné pokuty, která je 65 krát

vyšší než domnělá škoda. Žalovaná přitom nevzala do úvahy význam a rozsah následků údajného přestupku ve smyslu § 38 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně toho, že z ceny jízdního dokladu utřžila jen poměrnou částku. V této souvislosti nevzala do úvahy ani to, že daný spotřebitel kvůli zákazu prezenční výuky během pandemie COVID-19 nemohl jízdní doklad využít, takže jej mohl vrátit z popsaného důvodu.

4. Žalovaná ve vyjádření odkázala na obsah napadeného rozhodnutí. Zdůraznila, že žalobkyni nevytkla prodej jízdního dokladu pro nesloučené tarifní zóny ani to, že již neprodávala předplatné pro zóny výhledově sloučené. Vytkla jen, že neinformovala spotřebitele o chystaném sloučení. Tedy o tom, že celoroční předplatné pro dvě zóny využije jen po dobu od 4. 9. 2019 do 31. 12. 2019. Právě tato informace byla podstatná ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele. Dále žalovaná zdůraznila, že o sloučení tarifních zón žalobkyně věděla již od 26. 8. 2019 jako o velmi pravděpodobné události, pročez měla o ní informovat spotřebitele. Právě 26. 8. 2019 o plánovaném sloučení obdržela žalobkyně e-mail. Tedy ještě před zakoupením dokladu spotřebitelem. Žalovaná dále neviděla důvod nepokládat daného spotřebitele za jiného než průměrného. Povinností žalobkyně je sdělit spotřebiteli všechny potřebné informace, přičemž je věcí jen jeho volby, jak se podle nich rozhodne. Proto i různí průměrní spotřebitelé mohou volit různě. Dle žalované se žalobkyně dopustila vadného plnění podle občanského zákoníku, který ve svém § 1916 odst. 1 písm. a) za vadné plnění označuje poskytnutí předmětu bez ujednané vlastnosti. Jízdní doklad neměl ujednanou vlastnost celoročního předplatného. Navíc ze správního spisu plyne, že žalobkyně již ve vyjádření ohledně kontrolního zjištění přistupovala vůči jednání daného spotřebitele jakožto k reklamaci. Žalovaná zpochybnila požadavek žalobkyně na liberaci ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Kogentní právní ustanovení zde totiž stojí nad ujednáními Integroční smlouvy. Dále žalovaná odmítla tvrzení žalobkyně o nepřiměřené výši pokuty. Za běžné situace by žalobkyni byla uložena ještě vyšší pokuta, a to již pro typovou závažnost a také pro spáchání dvou přestupků i pro rozsah podnikání žalobkyně coby národního dopravce. Zároveň žalovaná podotkla, že pokuta za přestupek plní svou funkci při citelném zásahu do majetkové sféry pachatele. Úvahy o vrácení předplatného z důvodu zákazu prezenční výuky jsou podle žalované bez významu.
5. Žalobkyně v replice z velké části zopakovala svou argumentaci, kterou uvedla již v žalobě a v podáních učiněných vůči žalované, jak v rámci soudního přezkumu, tak ve správním řízení. Žalovaná se podle ní nevypořádala s námitkami žalobkyně. Informace zveřejněná na webu POVED, s. r. o., která byla neformální, a tedy ještě nikoliv pravdivá nemá povahu podstatné informace ve smyslu § 5a odst. 1 resp., § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Rovněž se žalovaná nevypořádala s tím, zda daný spotřebitel představoval spotřebitele průměrného. Zde žalobkyně zdůraznila, že se jen snažila chránit klienty před postupem organizátora dopravy, který byl v rozporu s Integroční smlouvou. Žalovaná se měla zabývat tím, zdali postup žalobkyně byl způsobilý narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele ovšem ne obecně, nýbrž ve vztahu k nákupu předmětné přepravní služby. Tedy zda by si průměrný, nikoliv pouze tento jednotlivý spotřebitel předplatné nekoupil, pakliže by věděl o chystaném sloučení zón. K tvrzenému vadnému plnění žalobkyně dodala, že v době nákupu předplatného zóny ještě nebyly sloučeny, tudíž jejich sloučení nemohlo představovat součást přepravních podmínek, a proto jízdní doklad nemohl trpět vadami podle občanského zákoníku. Dále žalobkyně vytkla žalované, že z rozhodnutí neplyne, kdy spotřebitel jízdní doklad vrátil. Absence údaje o datu vrácení

jízdního dokladu v uvedených rozhodnutích zakládá nejen rozpor s § 68 odst. 3 správního řádu, nýbrž je v rozporu s § 3 téhož předpisu, čímž zpochybňuje závěry žalované o tom, že spotřebitel nemohl užít zakoupené přepravní služby, a proto jízdní doklad vrátil. Rovněž s tím upozornila na porušení § 50 odst. 3 a § 2 odst. 1 a 2 správního řádu. Tento celek porušení jednotlivých ustanovení správního řádu jde za žalovanou pro nenaplnění zásady zákonnosti veřejné správy, jenž se týká porušení úřední povinnosti žalované zjistit, zdali předplatné nemohlo být reklamováno ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele. Dále žalobkyně uvedla, že názor žalované týkající se tvrzené povinnosti informovat spotřebitele o chystaných změnách s půlročním předstihem by znamenal krok proti právní jistotě při prodeji jakéhokoliv zboží či služby. Podnikající subjekty by vystavoval permanentnímu riziku sankce buď pro neoznámení plánovaných změn, nebo pro jejich neuskutečnění. K závěrům žalované o výši pokuty žalobkyně nevidí zákonný důvod, pro který by žalovaná měla přihlížet k rozsahu podnikání žalobkyně, aby sankce plnila preventivní funkci. Žalovaná měla předně sankcionovat POVED, s. r. o. za zveřejnění zvažovaného záměru s předstihem. Žalovaná také žalobkyni vytkla zaměňování typové nebezpečnosti přestupku se skutečnostmi, k nimž měla žalovaná přihlížet podle § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Posouzení věci

6. Žaloba není důvodná.
7. Ve věci bylo dostatečně zjištěno, že žalobkyně neinformovala spotřebitele o zamýšlené změně zón v rámci systému Integrované dopravy Plzeňského kraje, ač o této změně věděla. Tato změna mohla mít vliv na rozhodování spotřebitele zejména v tom, že s ohledem na budoucí změnu zón bylo pro spotřebitele výhodnější zakoupit předplatné pro různé zóny do 31. 12. 2019 a od 1. 1. 2020 (nemusel platit za zónu 047 „Kařez“), než celoroční předplatné, které dne 30. 8. 2019 fakticky zakoupil. Zároveň bylo dostatečně zjištěno, že žalovaná nepřijala následnou reklamaci spotřebitele s tím, že předplatné lze reklamovat v provozovně, kde bylo zakoupeno, pouze v den zakoupení, jinak musí být reklamováno v zákaznickém centru plzeňských městských dopravních podniků. Oba tyto skutky lze, v mezích žalobních námitek, považovat za kvalifikovatelné dle § 24 odst. 1 písm. a) ve spoj. s § 5a odst. 1 a § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
8. Soud si byl při rozhodování vědom toho, že souzená věc má několik aspektů, které lze v obecné rovině považovat za (velmi) problematické. Ustanovení zákona o ochraně spotřebitele je totiž třeba chápat spíše extenzivně, aby tím byl zajištěn plný účinek ochrany spotřebitele. To ovšem platí pro *soukromoprávní rovinu* vztahů mezi spotřebiteli a podnikateli. Již to neplatí pro (správně)trestní rovinu vztahů mezi podnikateli a státem (srov. odst. 11–12 rozsudku NSS č. j. 6 As 169/2015-33 ze dne 20. 10. 2015). V něm platí především čl. 39 Listiny základních práv a svobod, který i ve správněprávních vztazích vyžaduje uplatnění tradičních trestněprávních zásad *nullum crimen sine lege stricta et certa*, tedy zákaz analogie a příkaz určitosti, tj. zákaz gumových klauzulí (zbylé dílčí zásady nejsou pro věc významné).
9. Neurčitost právních pojmů není v právním řádu ničím neobvyklým a ve své podstatě vyplývá z abstraktní a regulativní povahy právních norem. Stanoví-li právní předpis povinnost, je nezbytné, aby míra jeho neurčitosti nebránila tomu, že tato povinnost bude

pro její adresáty seznatelná ze znění zákona při použití obvyklých metod výkladu právních norem. Seznatelnost určitého pravidla chování neznamená, že toto pravidlo musí být v zákoně vždy výslovně vyjádřeno v každém svém dílčím komponentu. Postačí, že jej adresát může dovodit z obecně vyjádřené zákonné povinnosti, například *s ohledem na své postavení odborníka vykonávajícího určitou zvláštní činnost* [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 30/16 ze dne 7. 4. 2020 (254/2020 Sb.) a tam citovanou judikaturu].

10. U obecně formulovaných skutkových podstat přestupků nelze určitost posuzovat izolovaně, nýbrž v reálném kontextu právních vztahů, které jsou takto upravovány. Zdánlivě velmi neurčitá skutková podstata přestupku může být s ohledem na to, kdo jsou její adresáti, ve skutečnosti natolik určitá či konkrétní, že v tomto ohledu nebude u svých adresátů vzbuzovat žádné pochybnosti. Tak tomu bude obzvlášť v případech, kdy jimi budou profesionálové či odborníci v určité oblasti. Je to však především samotný text zákona, který jednotlivci umožňuje rozlišit, jaké jednání je zakázáno, a který mu současně umožňuje bránit se, byl-li by pro přestupek neprávem stíhán. Požadavky čl. 2 odst. 3 Listiny nejsou dodrženy, *jestliže obsah zákonem stanoveného zákazu není příslušným orgánem dovozován z textu zákona, nýbrž tímto orgánem fakticky určen* (srov. odlišné stanovisko soudce Rychetského k cit. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 30/16).
11. Obecně formulovaná skutková podstata o přestupku spočívajícího v klamavém opomenutí podle § 24 odst. 1 písm. a) ve spoj. s § 5a odst. 1, 2 zákona o ochraně spotřebitele neumožňuje bez dalšího zjistit, jaké informace o možné budoucí změně služeb v rámci integrovaného dopravního systému v době platnosti roční předplatní jízdenky je třeba považovat za *podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil*. Je přitom notorií, že rozsah a podmínky dopravních služeb se mohou měnit. Podstatnou informací tak může být třeba změna zonace jako v souzené věci, ale též plánované výluky či dopravním omezení na trasách, jichž je v rámci zakoupených zón integrovaného dopravního systému využít. I taková omezení a s nimi spojené zhoršení dopravní dostupnosti a dojezdových časů, totiž mohou být podstatnou informací, kterou spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě. V konečném důsledku by to mohlo znamenat, že je povinností dopravce informovat spotřebitele při prodeji předplatní jízdenky o každé plánované změně rozsahu služeb (a z povahy integrovaného dopravního systému plyne, že by třeba žalobkyně měla informovat i o omezeních na trasách autobusové a tramvajové dopravy).
12. S tím pak souvisí i otázka toho, jak rychle dopravce musí o těchto změnách informovat od doby, kdy se o nich dozvěděl. V souzené věci se totiž žalobkyně dozvěděla o změně dne 26. 8. 2019, přičemž již dne 30. 8. 2019 spáchala přestupek tím, že o těchto možných změnách neinformovala spotřebitele. To je doba poměrně krátká a nabízí se tak otázka, zda informování do čtyř dnů od obdržení informace, lze po žalobkyni požadovat. Tím spíše za situace, kdy nebylo zvláště hodnoceno, jaké je postavení informovaného zaměstnance žalobkyně v její organizační struktuře a jaký je jeho vztah k provozovně, v níž došlo dne 30. 8. 2019 k prodeji předplatní jízdenky: je jisté rozdíl v možnosti žalované reagovat na možnou změnu tarifních zón 047 „Kařez“ a 048 „Zbiroh“, pokud by o ní byl informován generální ředitel, od toho, kdy by byl informován přímo pracovník pokladny plzeňského hlavního nádraží, kde k prodeji došlo.
13. Tyto obecné úvahy je však třeba vytknout před samotné posouzení věci, neboť žalobkyně se rozhodla – což je jejím právem – rozporovat napadené rozhodnutí z jiných důvodů. Svě

žalobní body založila především na zdůraznění formálních požadavků na změnu zonace a možném poškození spotřebitele, pokud by jej o plánované změně informovala příliš brzy. Taková argumentace není důvodná, protože z části má argumentaci žalovaného a z části pomíjí i (nepochybně) zjištěný skutkový stav.

14. Argumentace uvedená v replice žalobkyně podané až po uplynutí lhůty k podání žaloby mohla pouze prohloubit původní žalobní body, jejím prostřednictvím žalobkyně však nemohla uplatnit žalobní body nové (zejména tvrzení o vadě řízení spočívající v absenci údajů o datu vrácení jízdního dokladu; absence některých dat nebránila přezkumu v mezích žalobních bodů, takže nebyl důvod pro zásah *ex officio*, srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Azs 79/2009-84 ze dne 8. 3. 2011, č. 2288/2011 Sb. NSS).

Povinnost informovat o možné změně zón

15. Žalobkyně namítla, že informace o změně zón se nedozvěděla právně relevantním způsobem, protože tím je jen uzavření dodatku k integrační smlouvě. Nemohla o nich tedy spotřebitele informovat. Tato námitka není důvodná. (Faktická informovanost žalobkyně od dne 26. 8. 2019 není ve věci sporná a jak soud uvedl výše, nebyla žalobními body ani v jiné souvislosti uplatněna).
16. Podstatou trestaného skutku totiž je, že žalobkyně měla spotřebitele *informovat o tom, že ke změně zón může dojít*, protože již to bylo pro spotřebitele informací podstatnou pro rozhodnutí o koupi. Je zjevné, že o podstatnou informaci pro spotřebitele šlo, neboť to byl právě spotřebitel, kdo své rozhořčení nad neinformováním a odmítnutím reklamace ze strany žalobkyně oznámil České obchodní inspekci. V návaznosti na tuto reklamaci, což je opět skutkově nesporné, byla na příslušnou pokladnu umístěna tabulka změn zón Integrované dopravy Plzeňského kraje od 1. 1. 2020. Došlo k tomu ještě před účinností změny zón a před uzavřením Dodatku k Integrační smlouvě.
17. Sama žalobkyně tedy z vlastní vůle ostatní spotřebitele informovala ještě před tím, než se o změně zón „dozvěděla právně relevantním způsobem“. Ještě více nepřesvědčivá je argumentace žalobkyně ve světle toho, že ke sloučení zón 047 a 048 skutečně došlo dle dodatku uzavřeného dne 3. 2. 2020 se zpětnou účinností od 1. 1. 2020. Pokud by soud přijal pohled žalobkyně, znamenalo by to mimo jiné, že teprve od února 2020 by mohla spotřebitele informovat o tom, že od ledna 2020 byla zrušena zóna 047 „Kařez“. To je závěr absurdní.
18. Nedůvodná je pak námitka, že žalobkyně by informováním o možné změně zón dopustila přestupku klamání spotřebitele, když by ke změně nakonec nedošlo. Pokud by žalobkyně informovala spotřebitele o zamýšlené změně, rozhodnutí by pak záviselo na něm. Pakliže by spotřebitel na základě informace o *možném* sloučení tarifních zón od 1. 1. 2020 rovnou zakoupil předplatné pro tarifní zóny 047 „Kařez“ a „048“ Zbiroh odděleně (tj. jízdné pro zónu 047 jen s platností do 31. 12. 2019), byl by to pouze jeho vlastní risk. Informované rozhodnutí spotřebitele vycházející z předpokladů, o kterých ví, že se následně nemusí naplnit, lze přičítat pouze jemu samotnému, nikoliv žalobkyni.
19. V této souvislosti žalobkyně též tvrdila, že by informování spotřebitele nebylo v souladu požadavkem odborné péče, protože odboru péči je pouze informování o platných podmínkách. V tom ohledu žalobkyně pominula (a tedy žalobními body ani nerozporovala) závěr žalovaného, že v případě klamavého opomenutí § 5a zákona o ochraně spotřebitele není třeba otázku odborné péče vůbec řešit (srov. rozsudek NSS č. j. 7 As 110/2014-52 ze dne 23. 10. 2014 a judikaturu na něj navazující). Jestliže žalobkyně tento

nosný důvod rozhodnutí žalované nerozporovala, nemůže být žalobní námitka důvodná, neboť se s napadeným rozhodnutím mýjí. Nad rámec uvedeného pak lze jen stručně uvést, že soudu není vůbec zřejmé, proč a jak by samotné pravdivé informování spotřebitele o otázkách významných pro jeho rozhodování, mohlo být v rozporu s požadavkem odborné péče, popřípadě by tohoto spotřebitele mohlo poškodit.

20. Lze tedy uzavřít, že žalobkyně věděla o zamýšlené změně zón od pro rok 2020, tato změna byla podstatnou informací pro spotřebitele a žalobkyně o ní spotřebitele dne 30. 8. 2019 neinformovala. O zamýšlené změně zón pak žalobkyně informovala ostatní spotřebitele ještě před tím, než k nim právně a fakticky došlo.

Nerozumný a nešetrný spotřebitel

21. Dle žalobkyně spotřebitel nebyl průměrný, ale nerozumný, neboť důvěřoval neformální informaci o zamýšlené změně zón na internetových stránkách Organizátora veřejné dopravy v Plzeňském kraji. Průměrný a rozumný spotřebitel by podle žalobkyně měl vědět, že vztahy mezi cestujícími a dopravci se řídí smluvními přepravními podmínkami a vztahy mezi dopravci a Plzeňským krajem se řídí integrační smlouvou. Protože změna zón je podle integrační smlouvy možná pouze jejím dodatkem, měl spotřebitel vyčkat jeho uzavření.
22. Tato argumentace je – při nejmenším – nepřesvědčivá. Žádný průměrný spotřebitel by neupřednostnil hledání banálních informací o organizaci integrovaného dopravního systému v jednotlivých právních dokumentech upravujících vztahy v tomto systému před jejich hledáním na internetových stránkách organizátora dopravy, kde jsou tyto informace podány souhrnně, konkrétně a uživatelsky přívětivě. Z hlediska přínosů a nákladů je pro prvotní orientaci zjevně výhodnější používat snadno přístupné internetové stránky, než tyto informace vyhledávat ve smluvní dokumentaci. Ve skutečnosti je to tedy naopak, než žalobkyně tvrdí: v Integrační smlouvě by prvotní informace o určení a změně zón hledal jen spotřebitel nerozumný, neboť je to neefektivní činnost, nebo spotřebitel obdařený mimořádnými metodickými schopnostmi a určitým potěšením z luštění hlavolamů, tj. spotřebitel nikoliv průměrný.
23. Tvrdila-li žalobkyně, že spotřebitel byl nerozumný, protože zakoupení jiné než roční předplatní jízdenky je pro něj nevýhodné, zcela pominula zjištěný a nerozporovaný skutkový stav. Celoroční předplatné na zóny 41, 42, 44, 47 a 48 stálo spotřebitele 3 750 Kč. Oproti tomu celoroční předplatné na zóny 41, 42, 44 a 48 společně s předplatným pro zónu 047 do konce roku 2019 stálo spotřebitele 3 288 Kč. Spotřebitel tedy rozdělením jízdného fakticky ušetřil 462 Kč.
24. Rozdělení kuponů s ohledem na zamýšlené změny tedy bylo pro spotřebitele prokazatelně výhodnější a nelze to hodnotit jako nerozumné. To platí jak ve vztahu ke konkrétnímu spotřebiteli, tak i obecně.

Vyřizování reklamací

25. Ve vztahu k přestupu podle § 19 odst. 1 ve spoj. s § 24 odst. 7 písm. v) zákona o ochraně spotřebitele žalobkyně uvedla, že se přestupku nedopustila, protože spotřebitel neuplatnil reklamaci, tedy práva z vadného plnění. To ani nemohlo být vadné, protože v době prodeje i v době reklamace měl spotřebitel předplatné na existující zónu 047 „Kařez“. Ve

skutečnosti tak spotřebitel uplatnil právo na vrácení nevyužitého jízdného podle § 41 vyhlášky č. 175/2000 Sb. o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu, takže žalobkyně nebyla povinna podle § 19 zákona o ochraně spotřebitele přijmout uplatnění tohoto práva v provozovně, kde spotřebitel předplatil jízdenku zakoupil.

26. Ani tato námitka nereflktuje zjištěný skutkový stav: spotřebitel přišel do prodejny Plzeň Hlavní nádraží „reklamovat“ (vrátit) celoroční předplatní jízdenku s tím, že mu byla v části prodána pro zónu 047, která v průběhu platnosti jízdenky zanikne („jízdenku na neexistující zónu“). Pro spotřebitele je přitom vcelku bez významu, zda vrácení jízdného za „neexistující zónu“ dosáhne uplatněním práv z vadného plnění podle občanského zákoníku nebo práv podle vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu. Podstatné pro spotřebitele bylo vrácení jízdného, přičemž je na podnikateli jako adresátu jednání spotřebitele, aby ve spolupráci s ním vyjasnil, jakého práva se tedy spotřebitel domáhá.
27. Právní jednání spotřebitele („reklamac“e) ovšem nebylo na hlavním nádraží vyřízeno tak, že podle obsahu nejde o uplatnění práv z vadného plnění podle občanského zákoníku, takže jde o uplatnění jiných práv, na něž povinnost přijmout reklamaci podle § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele nedopadá. Je skutkově nepochybné, že toto právní jednání bylo vyřízeno tak, že reklamacce jsou provozovně Plzeň Hlavní nádraží přijímány pouze v den prodeje, jinak je třeba se s nimi obrátit na zákaznické centrum Plzeňských městských dopravních podniků. Důvod nepřijetí uplatnění práv spotřebitele tedy spočíval v tom, že žalovaná reklamaci nevyřizuje, nikoliv v tom, že nešlo o reklamaci. (Dlužno dodat, že sama žalobkyně v přestupkovém řízení nepochybovala, že o reklamaci šlo, argumentace vyhláškou č. 175/2000 Sb. je v tomto ohledu novum v řízení o žalobě).
28. Soud nepominul, že problém fakticky spočívá v tom, že žalovaná patrně není technicky schopna řešit vrácení integrovaných jízdních dokladů s výjimkou jejich stornování v den nákupu, což souvisí právě s vnitřním nastavením integrovaného systému. Z toho důvodu mají být tyto otázky řešeny v zákaznickém centru Plzeňských městských dopravních podniků. Faktické obtíže a vnitřní nastavení integrovaného dopravního systému, včetně vnitřních pravidel reklamacce, ovšem nemění nic na tom, že povinnost podle § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je formulovaná jednoznačně. Pracovník žalované tedy měl v provozovně Plzeň Hlavní nádraží vyjasnit, jaké právo spotřebitel uplatňuje (zda jde o reklamaci nebo uplatnění jiných práv). Jestliže tak neučinil, měl reklamaci přijmout a žalovaná ji měla k vyjasnění a vyřízení postoupit Plzeňským městským dopravním podnikům.

Výše pokuty

29. Žalobkyně poukázala na nepřiměřenost výše pokuty, jež byla 65krát vyšší než škoda způsobená spotřebiteli, nadto ani celé jízdné není jejím příjmem. Význam a rozsah následků přestupku tak nebyly dostatečně zohledněny. Stejně tak jako nebyl zohledněn propad zájmu o dopravu z důvodu pandemické situace způsobené nemocí COVID-19.
30. K tomu soud uvádí, že výši pokuty stanovuje správní orgán na základě volného uvážení v zákonem stanovených hranicích. V rámci soudního přezkumu nepřisluší soudu vstupovat do role správního orgánu a rozhodovat o výši uložené pokuty, pakliže se nejedná o posuzování otázek týkající se zákonnosti, nepřezkoumatelnosti či zjevné nepřiměřenosti. Důvod pro zásah by byl pouze v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných mezí při ukládání pokuty, hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal v potaz všechna zákonná kritéria či skutkové okolnosti,

anebo pokud by uložená pokuta byla likvidační (srov. např. rozsudky NSS č. j. 1 Afs 1/2012-36 ze dne 3. 4. 2012, 2671/2012 Sb. NSS, č. j. 6 A 96/2000-62 ze dne 21. 8. 2003, č. 225/2004 Sb. NSS).

31. V souzené věci tomu tak není. Správní orgán diskrece nezneužil a nevybočil ze zákonem stanovených mantinelů při jejím užití. Úhrnná pokuta ve výši 30 000 Kč se zdaleka nepřiblížila hornímu limitu výše pokuty stanovené zákonem, odpovídala typové závažnosti spáchaných přestupků, rovněž byly zohledněny poměry žalobkyně.
32. Pokuta musí spočívat v citelném zásahu do majetkové sféry přestupce a intenzita majetkové újmy závisí na řadě okolností, z nichž prvotní je typová závažnost protiprávního jednání. Povinností správního orgánu je postupovat takovým způsobem, aby bylo seznatelné, jaká hlediska vzal do úvahy, jaký vliv dané hledisko mělo na výši uložené pokuty. Svůj postup pak musí zevrubně odůvodnit. To je v souzené věci splněno. Z ničeho pak neplyne, že by při ukládání trestu nutně musel být zohledněn propad zájmu o dopravu z důvodu pandemické situace a z toho plynoucí nižší příjmy žalobkyně.
33. Lze tak jen dodat, že je především (trestněpolitickou) odpovědností zákonodárce, pokud nestanovil konkrétnější kritéria pro trestání (např. pomocí směrnic pro ukládání trestů). Napadené rozhodnutí se pohybuje v prostoru, který byl zákonodárcem vymezen, je přezkoumatelné, vychází ze všech podstatných okolností a není nijak svévolné.
34. V souvislosti s výší pokuty žalobkyně odkázala také na to, že byly splněny podmínky pro liberaci podle § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. K tomuto odkazu neuvedla žádnou konkrétní skutkovou či právní argumentaci, takže tento odkaz není projednatelným žalobním bodem. Nad rámec nezbytného je možné stručně dodat, že podstatou žaloby byla argumentace zpochybňující naplnění objektivní stránky skutkové podstaty přestupku. To nevypovídá o důvodech pro liberaci. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ostatně prokázat, že provedla technicky a finančně možná opatření způsobilá účinně zabránit porušení zákona (srov. např. rozsudky NSS č. j. 9 As 195/2018-27 ze dne 21. 8. 2018, č. j. 1 As 299/2018-31 ze dne 17. 1. 2019). V souzené věci však žalobkyně žádná opatření neprovedla.

Závěr

35. Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšné žalované nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 21. prosince 2021

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

předseda senátu